

ВІДГУК

на дисертацію «ФАСИЛІТАЦІЙНІ ЧИННИКИ ПСИХОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ ОСОБИСТОСТІ»

КИРИЧУК Олександра Олексійовича,

**подану на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук зі
спеціальності: 19.00.01 «Загальна психологія, історія психології»**

Дисертаційне дослідження, що розглядається, тикається однієї з найбільше актуальних проблем прикладних досліджень загальної психології, історії психології – психологічне благополуччя особистості. На тлі нескінченних негативізацій та патологізацій особистості як об'єктивними чинниками, так і дослідницькими парадигмами, дисертаційна робота О.О.Киричука достатньо ґрунтовно виокремлюється з подібного кола наукових праць.

Автор порушує актуальні питання про те, що психологічне благополуччя майбутніх фахівців просоціальної діяльності зумовлено релевантними проявами їх фасилітаційної компетентності у формі сформованих соціально-адаптаційних здібностей, розвинутих умінь недирективної інтерперсональної взаємодії та задіяння фасиліативного потенціалу освітньо-професійного середовища; рівень переживання психологічного благополуччя детермінований комплексом фасиліативно-особистісних ознак студентів, що визначає тенденції їх просоціальної поведінки. Такі тези є достатньо новітніми в науковому дискурсі загальної психології, тому дисертаційна робота О.О.Киричука відповідає нагальним проблемам психологічної науки.

Можна погодитися з автором про зміст наукової новизни, зокрема щодо змісту теоретичної моделі фасилітаційної детермінації психологічного благополуччя особистості; експлікації психологічного змісту фасилітаційних чинників психологічного благополуччя в залежності від рівня його прояву у майбутніх фахівців просоціальної діяльності.

Автором уточнено поняття психологічного благополуччя майбутніх фахівців просоціальної діяльності як психологічного стану, який зумовлюється комплексом сформованих соціально-адаптаційних здібностей, розвинутими вміннями недирективної інтерперсональної взаємодії та фасиліативним потенціалом освітньо-професійного середовища; удосконалено наукові уявлення щодо взаємозв'язку фасилітаційних чинників психологічного благополуччя із комплексом особистісних властивостей через форми імпульсивно-корисної, емпатійно-адаптивної і альтруїстично-відповідальної поведінки майбутніх фахівців просоціальної діяльності.

Не викликає сумнівів теоретичне значення дослідження. Практичне значення полягає у тому, що діагностичні результати можуть використовуватися психологами як параметри можливої психокорекційної роботи щодо формування позитивної мотивації просоціальної поведінки. Результати дослідження впроваджено в роботу відповідних інституцій, вони пройшли надійну апробацію та презентацію в наукових статтях автора.

Дисертація презентує основні етапи дослідження та їх результати в трьох розділах, ґрунтовно, змістовно, відповідно до наукової логіки та завдань дослідження.

У першому розділі «Теоретико-методологічні аспекти вивчення фасилітаційної детермінації психологічного благополуччя особистості» запропоновано розкриття категоріально-понятійного змісту психологічного благополуччя особистості та теоретичне узагальнення концептуальних позицій вивчення фасилітаційної детермінації психологічного благополуччя особистості. Автором змістовно окреслено концептуальні позиції вивчення фасилітаційних характеристик переживання психологічного благополуччя особистості. На тлі узагальнення базових дефініцій поняття фасилітації проаналізовано теоретико-емпіричні доробки психологів, в яких зацентовано увагу на його інтерпретації як соціально-психологічного феномена.

У другому розділі «Програма емпіричного вивчення фасилітаційної детермінації психологічного благополуччя особистості» представлено концептуальні позиції емпіричного вивчення фасилітаційних чинників психологічного благополуччя майбутніх фахівців просоціальної діяльності; розроблено програму емпіричного дослідження та послідовність її реалізації; визначено вибірку дослідження та основні діагностичні прийоми. Позитивної оцінки заслуговує теоретична модель фасилітаційної детермінації психологічного благополуччя особистості, яка демонструє нерозривний зв'язок фасилітації та переживання психологічного благополуччя, який породжує активність, спрямовану на активацію професійної самореалізації майбутнього фахівця просоціальної діяльності як суб'єкта забезпечення психологічного благополуччя стосовно себе та інших людей і навколишньої дійсності.

У третьому розділі «Результати дослідження фасилітаційних чинників психологічного благополуччя майбутніх фахівців просоціальної діяльності» представлено результати дослідження фасилітаційних чинників психологічного благополуччя майбутніх фахівців просоціальної діяльності та обґрунтовано особливості впливу фасилітаційної детермінації в залежності від різних рівнів психологічного благополуччя майбутніх фахівців соціальної сфери. Автор аргументує та переконливо доводить, що запропонований варіант теоретичного та емпірико-діагностичного вивчення фасилітаційних чинників психологічного благополуччя майбутніх фахівців соціальної сфери є продуктивним засобом визначення професійного профілю в період первинної професіоналізації особистості.

Аналізуючи зміст дослідження можна надійти висновку, що в дисертації на високому науковому рівні здійснено теоретичний аналіз і вирішення поставлених наукових завдань, що полягали в емпіричному визначенні фасилітаційних чинників психологічного благополуччя майбутніх фахівців просоціальної діяльності.

Також погодимося з автором, що дисертаційна робота містить перспективи подальшого вивчення проблеми через подальшу верифікацію фасилітаційних чинників розгортання суб'єктного потенціалу майбутніх фахівців просоціальної діяльності, з метою забезпечення інтерперсональної ціннісної синергії їх професійної і життєвої компетентності та проведення серії досліджень з виявлення інтерналізованих форм психологічного благополуччя особистості в умовах соціальної аксіокорекції

Досліджуючи зміст дисертації О.О. Киричука з огляду на її методологічну вивіреність, коректність застосування теоретичних положень та концепцій, а також адекватність підбору методів дослідження можна охарактеризувати роботу як самостійне завершене наукове дослідження, яке розкриває можливості для подальших дискусій та обговорення. Зокрема хочеться почути думку дисертанта з таких питань, та висловити певні уточнення:

1. У визначенні поняття «психологічне благополуччя майбутніх фахівців просоціальної діяльності» (С.76) вміння недирективної інтерперсональної взаємодії певною мірою виокремлюється від фасилітаційного потенціалу освітньо-професійного середовища. В той же час автор зазначає, що недирективна інтерактивність є фасилітаційним чинником психологічного благополуччя особистості (С.71). Уточніть співвіднесеність цих понять.

2. Щодо дослідження задіяння фасилітаційного потенціалу освітньо-професійного середовища, на нашу думку, бракує методів дослідження саме середовища, чи сприйняття досліджуваними потенціалу конкретних референтних груп.

3. Відповідно, в якості перспективи на подальші дослідження фасилітаційний потенціал освітнього середовища бажано доповнити аналізом певних об'єктивних чинників, як: навчальна та позааудиторна активність студентів. Слід також додати про необхідність врахування впливу інтерсуб'єктивної взаємодії студентів та викладачів.

В цілому, аналізу рукопису дисертації Киричука Олександра Олексійовича дозволяє констатувати, що здобуток автора відповідає вимогам до дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук, які визначені «Порядком присудження наукових ступенів і присвоєння звання старшого наукового співробітника», затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від від 24 липня 2013 р. № 567.

Таким чином, існують підстави для висновку, що дисертація «Фасилітаційні чинники психологічного благополуччя особистості» є самостійною, завершеною науковою працею, яка містить нові наукові результати, що мають значуще теоретичне та практичне значення, а її автор Киричук Олександр Олексійович заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата психологічних наук за спеціальністю 19.00.01 - загальна психологія, історія психології.

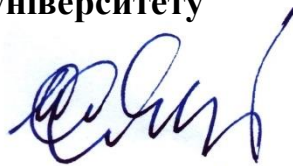
Офіційний опонент:

Доцент кафедри загальної і медичної психології

Національного медичного університету

імені О.О. Богомольця,

к.психол.н., доцент

В.Є. Луньов

